Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ____________________

   (Name) ____________________

2. (Signature) ____________________

   (Name) ____________________

Roll No. | | | | | | | | |

(In figures as per admission card)

Roll No. ____________________

(In words)

Test Booklet No.

J – 3705

PAPER – III

GUJARATI

Time : 2½ hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **36** Number of Questions in this Booklet : **26**

Instructions for the Candidates

1. Write your roll number in the space provided on the top of this page.
2. Answers to short answer/essay type questions are to be given in the space provided below each question or after the questions in the Test Booklet itself.

   No Additional Sheets are to be used.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
   (i) To have access to the Test Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
   (ii) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the question booklet will be replaced nor any extra time will be given.**
4. Read instructions given inside carefully.
5. One page is attached for Rough Work at the end of the booklet before the Evaluation Sheet.
6. If you write your name or put any mark on any part of the Test booklet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. You have to return the Test booklet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall.
8. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
9. **Use of any calculator or log table etc. is prohibited.**
10. **There is NO negative marking.**

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए।
2. लघु प्रश्न तथा निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर, प्रत्येक प्रश्न के नीचे या प्रश्नों के बाद में दिये हुये रिक्त स्थान पर ही लिखिये।

   इसके लिए कोई अतिरिक्त कागज का उपयोग नहीं करना है।
3. परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी। पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
   (i) प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी सील को फाड़ लें। खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें।
   (ii) **कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं। दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले ले। इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे। उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा।**
4. अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें।
5. उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिए मूल्यांकन शीट से पहले एक पृष्ठ दिया हुआ है।
6. यदि आप उत्तर-पुस्तिका पर अपना नाम या ऐसा कोई भी निशान जिससे आपकी पहचान हो सके, किसी भी भाग पर दर्शाते या अंकित करते हैं तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित कर दिये जायेंगे।
7. आपको परीक्षा समाप्त होने पर उत्तर-पुस्तिका निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और इसे परीक्षा समाप्ति के बाद अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें।
8. **केवल नीले / काले बाल प्वाईंट पैन का ही इस्तेमाल करें।**
9. **किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है।**
10. **गलत उत्तर के लिए अंक नहीं काटे जायेंगे।**

GUJARATI

PAPER – III

NOTE: **This paper is of two hundred (200) marks containing four (4) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given herewith.**

સૂચના : આ પ્રશ્નપત્ર બસો (200) ગુણનું છે અને એમાં ચાર (4) વિભાગો છે. આ વિભાગોના પ્રશ્નોના ઉત્તર વિદ્યાર્થિઓએ એમાં આપેલી સૂચનાઓ અનુસાર આપવા.

SECTION - I

This section contains five (5) questions based on the following paragraph. Each question should be answered in about thirty (30) words and carries five (5) marks.

(5 x 5 = 25 marks)

વિભાગ - I

આ ખંડમા પૂછેલા પાંચ (5) પ્રશ્ન નીચે આપેલા પરિચ્છેદ પર આધારિત છે. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ત્રીસ (30) શબ્દોમાં આપવો અને દરેક પ્રશ્નના ગુણ પાંચ (5) છે. **(5 x 5 = 25 ગુણ)**

નીચેનો પરિચ્છેદ વાંચીને પૂછેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ત્રીસ ત્રીસ શબ્દોં મા આપો.

ત્યારે, 'અલંકાર' એટલે શું ? અલંકાર એટલે આભૂષણ, શણગાર. જેમ શરીરને શણગારવાના ઉદ્દેશથી વપરાતા કડાંકુંડળ વગેરે ઘરેણાંને આપણે અલંકાર કહિએ છીએ તેમ જ કાવ્યને શણગારવા માટે જે ઉપાયો કે સાધનો યોજવામાં આવે તે પણ અલંકાર કહેવાય. અને કાવ્યને શણગારવું એટલે કવિએ જે વિચાર કે લાગણી અનુભવ્યાં હોય અને જેને - જે સંવેદનને - વાણી દ્વારા સદેહ કરવાનો તેનો આશય હોય તે સંવેદનને ઉચિત, સમર્થ અને તાદશ્ય રીતે વ્યક્ત કરવું તે. પ્રાચીન શાસ્ત્રકારોની પરિભાષા વાપરીએ તો કાવ્યના આત્મારસ - નો પરિપોષ કરવો એ અલંકારોનું કર્તવ્ય છે. તેથી જેમ મૃતદેહને શણગાર પહેરાવવામાં ઔચિત્ય નથી કે અર્થ નથી તેમ રસહીન - આત્મહીન કાવ્યને અલંકારોથી શણગારવાનો પ્રયત્ન કરવો તે મિથ્યા પ્રવૃત્તિ છે. એવા નિષ્પ્રાણ પણ અલંકારોથી ચકચકતાં કાવ્યોમા 'કાવ્યત્વ' હોતું નથી અને તેથી જ તેવાં આડંબરી કાવ્યોને શાસ્ત્રકારોએ 'અધમ' કહ્યા છે. એથી ઉલટું, ઔચિત્યપુરઃસર અને પ્રમાણમાં યોજાયેલા અલંકારો સુંદર દેહને તેમ જ કાવ્યને વધારે મનોહર, વધારે આકર્ષક બનાવે છે.

1. અલંકારની સર્વસામાન્ય વિભાવના સમજાવો.

2. કાવ્યમાં અલંકરણ - સુશોભન એટલે શું તે સમજાવો.

3. કવિ પોતાના સંવેદનની અભિવ્યક્તિ કેવી રીતે કરે છે ?

4. અલંકારોનો વિનિયોગ ક્યારે અકાવ્યત્વ પ્રગટાવે છે ?

5. કવિએ અલંકાર કેવી રીતે પ્રયોજવા જોઇએ ?

SECTION - II

This section contains fifteen (15) questions each to be answered in about thirty (30) words. Each question carries five (5) marks.

(5 x 15 = 75 marks)

વિભાગ - II

આ વિભાગમાં પંદર (15) પ્રશ્નો છે, દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર ત્રીસ (30) શબ્દોમાં આપવો. દરેક પ્રશ્નના ગુણ પાંચ (5) છે.

(5 x 15 = 75 ગુણ)

નીચે આપેલા દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર ત્રીસ શબ્દોમાં આપો.

6. વક્રોક્તિની વિભાવનાનો પરિચય કરાવો.

7. નવ્ય વિવેચનનાં મુખ્ય ગૃહિતો સમજાવો.

8. રામનારાયણ પાઠકની કાવ્યવિભાવનાનુ પરિચય આપો.

9. કાલિદાસ 'રઘુવંશ'માં મહાકાવ્યનાં ક્યાં લક્ષણો પ્રગટાવે છે ?

10. રવીન્દ્રનાથ કૃત 'ગોરા' નો કેન્દ્રવર્તી પ્રશ્ન ક્યો છે ?

11. ‘સરસ્વતીચંદ્ર’ નવલકથામાં ‘જીવનિકાનું છેદન અને વિશુદ્ધિનું શોધન’ નું મહત્વ વર્ણાવો.

12. ‘કાંત’ કૃત ‘સાગર અને શશી’ ના અલંકરણની ચર્ચા કરો.

13. ‘જનાન્તિકે’ માં સુરેશ જોષીની નિબંધ શૈલીની મહત્ત્વની વિશિષ્ટતાઓ વર્ણાવો.

14. ‘મેટામોર્ફોસિસ’ માં વાસ્તવ અને કપોલકલ્પિતનો સમન્વય કેવી રીતે કરવામાં આવ્યો છે ?

15. આત્મકથા સ્વરૂપની મહત્ત્વની વિશેષતાઓ ચર્ચો.

16. જૈન ફાગુનાં મહત્ત્વનાં લક્ષણો દર્શાવો.

17. અર્વાચીન ગુજરાતી ભાષાનાં શબ્દ ભંડોળમાં પરભાષાનાં શબ્દો વિશે નોંધ લખો.

18. ઝવેરચંદ મેઘાણીએ લોકસાહિત્યના સંપાદનમાં કઈ બાબતો ઉપર ભાર આપ્યો હતો ?

19. તુલનાત્મક અધ્યયનની કોઈ એક પદ્ધતિની સમીક્ષા કરો.

20. વિશ્વસાહિત્યની વિભાવના સમજાવો.

SECTION - III

This section contains five (5) questions from each of the electives/specialisations. The candidate has to choose only one elective/specialisation and answer all the five questions from it. Each question carries twelve (12) marks and is to be answered in about two hundred (200) words.

(12x 5 = 60 marks)

વિભાગ - III

આ વિભાગમાં પાંચ (5) પ્રશ્નો દરેક વિકલ્પમાંથી આપવામાં આવ્યા છે. વિદ્યાર્થીઓએ કોઈ પણ એક વિકલ્પ પસંદ કરીને તેમાં પૂછવામાં આવેલા પાંચ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપવા. દરેક પ્રશ્નના ગુણ બાર (12) છે અને દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર બસો (200) શબ્દોમાં આપવો.

(12x 5 = 60 ગુણ)

આ વિભાગમાં પાંચ વિકલ્પો આપવામાં આવ્યા છે. વિદ્યાર્થીઓએ આ પાંચ વિકલ્પોમાંથી કોઈ એક વિકલ્પ પસંદ કરીને જે તે વિકલ્પમાં પૂછેલા પ્રત્યેક પ્રશ્નના ઉત્તર ૨૦૦ શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

વિકલ્પ - I

21. લોકસાહિત્યના સંપાદનની સમસ્યાઓ કેવા પ્રકારની છે તે જણાવો.

22. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યની ભક્તિમાર્ગી કાવ્ય ધારાનો પરિચય કરાવો.

23. સાહિત્યિક સંશોધનમાં ક્ષેત્રકાર્યનું મહત્ત્વ સમજાવો.

24. ગુજરાતીની કોઈ એક બોલીનો પરિચય તેની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓને ધ્યાનમાં રાખીને કરાવો.

25. સાહિત્યિક સંશોધન ક્ષેત્રે જયંત કોઠારીના અર્પણનું મૂલ્યાંકન કરો.

વિકલ્પ - II

21. રસાનુભવનાં વિઘ્નોની ચર્ચા કરો.

22. ધ્વનિ સંપ્રદાયનાં મુખ્ય મુખ્ય ગૃહીતોની સમીક્ષા કરો.

23. સંરચનાવાદી કાવ્યશાસ્ત્રની સમજૂતી આપો.

24. પ્રશિષ્ટતાવાદનાં લક્ષણોનો પરિચય કરાવો.

25. એરિસ્ટોટલની દષ્ટિએ ટ્રેજેડીમાં વસ્તુસંરચના (પ્લોટ) નું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

વિકલ્પ - III

21. વ્યાસ રચિત 'મહાભારત'નીં વસ્તુસંકલ્પના ચર્ચો.

22. મહાકાવ્ય તરીકે 'રામાયણ' ની સમીક્ષા કરો.

23. 'સંસ્કાર' નવલકથામાં પરંપરા અને આધુનિકતાનો સમન્વય કેવી રીતે કરવામાં આવ્યો છે ?

24. 'હાજીર ચુરાશીર મા' માં સમસામાયિક વાસ્તવનુ આલેખન ચર્ચો.

25. 'હયવદનમા' માં પુરાકથાનુ વિનિયોગ કેવી રીતે કરવામાં આવ્યો છે ?

વિકલ્પ - IV

21. 'દ ઓલ્ડ મેન એન્ડ દ સી' ની પ્રતિકાત્મકતા સમજાવો.

22. 'અ ડોલ્સ હાઉસ' માં આધુનિક નારી સંવેદનાનું નિરૂપણ કેવી રીતે કર્યું છે તે સમજાવો.

23. એસ્કીલસની 'એગેમેમ્નોન' – ટ્રેજેડીના સ્વરૂપનો આરંભ કેવી રીતે કરે છે તેની સમીક્ષા કરો.

24. 'ક્રાઈમ એન્ડ પનિશમેંટ' માં અસ્તિત્વવાદી નવલકથાનાં મૂળિયાં કેવી રીતે જોવા મળે છે ?

25. તુલનાત્મક સાહિત્ય – અધ્યયનની વિવિધ પદ્ધતિઓ ચર્ચો.

વિકલ્પ - V

21. લીરિકલ નવલકથા તરીકે 'છિન્ન પત્રનું' મૂલ્યાંકન કરો.

22. 'મારી હકીકત' માંથી ઊપસી આવતી નર્મદની વ્યક્તિતાની આલોચના કરો.

23. 'સાપના ભારા' માં ઉમાશંકર જોશી સાંપ્રત વાસ્તવનુ નિરૂપમ કેવી રીતે કરે છે ?

24. 'ધ્વનિ' કાવ્યસંગ્રહ રાજેન્દ્ર શાહની કવિ તરીકે ની લાક્ષણિકતાઓ કઈ રીતે પ્રગટાવે છે ?

25. 'પ્રાગૈતિહાસિક અને શોકસભા' માં આધુનિક ગુજરાતી વાર્તાના ક્યા ઉન્મેષો પ્રગટ થયા છે તેની સમીક્ષા કરો.

SECTION - IV

This section consists of one essay type question of forty (40) marks to be answered in about one thousand (1000) words on any of the following topics.

(40 x 1 = 40 marks)

વિભાગ - IV

આ વિભાગમાં (40) ગુણો વાળો એક નિબંધ પ્રકારનો પ્રશ્ન છે, નીચે આપેલા કોઈ પણ એક વિશે આશરે એક હજાર (1000) શબ્દોમાં ઉત્તર આપવો.

(40 x 1 = 40 ગુણ)

26. નીચે આપેલા વિષય પર આશરે 1000 શબ્દોમાં નિબંધ લખો :

એકવીસમી સદીમાં સાહિત્યનું સ્થાન

અથવા

આધુનિકતા એટલે પરંપરાવિદ્રોહ ?

અથવા

પલટાતી જીવનશૈલીની સમસ્યાઓ

FOR OFFICE USE ONLY							
Marks Obtained							
Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1		26		51		76	
2		27		52		77	
3		28		53		78	
4		29		54		79	
5		30		55		80	
6		31		56		81	
7		32		57		82	
8		33		58		83	
9		34		59		84	
10		35		60		85	
11		36		61		86	
12		37		62		87	
13		38		63		88	
14		39		64		89	
15		40		65		90	
16		41		66		91	
17		42		67		92	
18		43		68		93	
19		44		69		94	
20		45		70		95	
21		46		71		96	
22		47		72		97	
23		48		73		98	
24		49		74		99	
25		50		75		100	

Total Marks Obtained (in words) ....

(in figures) ....

Signature & Name of the Coordinator ....

(Evaluation) Date ....